

Fyzické osoby v kultúre

Zuzana Došeková

Ministerstvo kultúry SR

Dobre
spravovaná
kultúra

Hlavný organizátor:

Spolupráca:

PKKP

ikp

ÚRAD SPLNOMOCNENCA VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRE ROZVOJ OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI

PRAVIDLÁ:

SOM TU A TERAZ
MÔZEM SA ZABÁVAŤ
PROTIREČENIA SU OK
DÔVERA VZAJOMNÁ A V PROCES
SME TU NAVZAJOM PRE SEBA
PRISPIEVAM VLASTNOU PERSPEKTÍVOU
PÝTAM SA, KEĎ POTREBUJEM
POČUVAM SRDCOM A ROZUMOM

PROGRAM

9:30 – 11:30

9:30 Zhrnutie výstupov za pracovnú skupinu

10:00 Štruktúrovaná diskusia – 3 otázky

11:00 Závery a odporúčania

11:25 Čo ďalej?

FYZICKÉ
OSOBY V
KULTÚRE

19. 9. 2023

Hlavný organizátor:

Spolupráca:

PKKP

i k p

ÚRAD SPLNOMOCNENCA VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRE ROZVOJ OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI

Problém

Mzdy v kultúre a kreatívnom priemysle nedosahujú úroveň priemeru v národnom hospodárstve, hoci vzdelanie aktérov je nadpriemerné.

Atypické pracovné vzorce znamenajú často vyššiu mieru ekonomickej neistoty a obmedzený prístup k sociálnemu zabezpečeniu.

Na zavedenie opatrení na zlepšovanie pracovných podmienok je potrebné vymedziť profesionálov a profesionálky v kultúre a preskúmať realitu ich pracovného života.

Ciele

Definovať umelca/umelkyňu
a kreatívneho pracovníka/pracovníčku.

Navrhnúť spôsob verifikácie
a udeľovania štatútu umelca/umelkyne
a kreatívneho pracovníka/pracovníčky.

Zmapovať nespravodlivé pracovné
podmienky na trhu.

Návrh z roku 2022

**Zákon o
profesionálnych
umelcoch a iných
profesionáloch v
kultúre
+
Opatrenie**

Čo to je?

- Návrh zákona, ktorý definuje podmienky pre registráciu ako profesionálny* a umelec*kyňa či iný*á profesionál*ka v kultúre

Čo obsahuje?

- Širokú definíciu pracujúcich v KKP
- Zoznam povolání v KKP
- Spôsoby preukazovania práce v KKP

Čo chýba?

- Motivácia pre registráciu
- Správca / rozhodovacia autorita

Otázka 1

Rieši podľa Vás návrh zákona o umelcoch problém s tým, že neexistuje v súčasnosti možnosť identifikovať všetkých aktérov - fyzické osoby v KKP?

Hlavný organizátor:

Spolupráca:

PKKP

i k p

Pracovné podmienky v KKP Európska výskumná štúdia

Study on the status and working
conditions of artists and creative
professionals

Kde dochádza k znevýhodneniu / ohrozeniu pri práci v KKP?

1. **Samozamestnanie / atypické modely zamestnania**
2. Druhé zamestnanie
3. Férové odmeňovanie
4. Vzdelávanie
5. Cezhraničná mobilita
6. Fyzické priestory
7. Ženy, mladí ľudia, fyzické/iné znevýhodnenie
8. **Zastupovanie / kolektívne vyjednávanie**
9. Digitálna ekonomika
10. Umelecká sloboda

Ktorí pracujúci v KKP sú najviac ohrození z hľadiska ekonomickej a sociálnej stability?

1. **Prieskum pracovných podmienok**, identifikácia hlavných znevýhodnení a ohrozených skupín
2. **Návrh opatrení** s cieľom zlepšiť ich pracovné a sociálne postavenie

Otázka 2

Na čo určite nezabudnúť pri mapovaní
prekarizácie práce v KKP a
identifikácii najzraniteľnejších skupín?

Hlavný organizátor:

Spolupráca:

Problém profesijného zastupovania fyzických osôb v KKP

„Podnecovať a podporovať zriaďovanie, budovanie kapacít a posilňovanie postavenia **servisných a zastupiteľských organizácií** v kultúrnych a kreatívnych odvetviach.“

Odporúčanie Európskej správy OMC

Final report on the status and working conditions of artists and creative professionals

- 1. Organizácia založená „zhora“** – návrh štátom zriadenej Komory umelcov
  - Nezrealizovaná.
- 2. Organizácia(-e) založená(-e) „zdola“** – samotnou kultúrnou obcou
  - V zahraničí funguje aj model, v ktorom štát oficiálne uznáva reprezentatívne profesijné asociácie.
  - Na uznanie je potrebné splniť prísne podmienky ohľadom napr. počtu zastupovaných členov, transparentnosti a hospodárnosti.

Príklad Belgicko

Vyhláška o riadení kultúry (+ vykonávacia vyhláška) z roku 2019 **Uznávanie a podpora zastupiteľských organizácií v kultúrnych odvetviach**

Kritériá reprezentatívnosti - napr.: založená ako nezisková právnická osoba, významne zastupuje subjekty v určitom sektore, disciplíne alebo profesijnej kategórii / je najreprezentatívnejšou asociáciou určitej disciplíny alebo profesijnej kategórie, má prevádzku ponúkajúcu záruky v zmysle vnútornej demokracie; existuje aspoň jeden rok; má dlhodobu plánovanú činnosť; musí mať zdroje na plnenie svojho cieľa činnosti a na zaručenie svojej reprezentatívnosti.

Postup a podmienky uznania - vláda vyhlási novú výzvu pre kandidátov každých päť rokov na obnovenie uznania profesijných asociácií; kedykoľvek v reakcii na nedostatočné zastúpenie v sektorovej disciplíne alebo profesionálnej činnosti (tu vie aj zľaviť z kritérií).

Podpora - v rámci dostupného rozpočtu vláda každoročne poskytne každej profesijnej asociácii uznanej podľa tohto výnosu dotáciu podľa kategórie, do ktorej je zaradená, rozsah sa určuje s ohľadom na výšku vynaložených nákladov na zabezpečenie ich základnej prevádzky s cieľom vykonávať ich reprezentačnú činnosť.

Otázka 3

Ak štát nezaloží organizáciu na zastupovanie záujmov aktérov v KKP „zhora“, ako inak môžu fyzické osoby - aktérov v KKP podporiť pri združovaní?

Hlavný organizátor:

Spolupráca:

PKKP

i k p

Čo ostalo neprediskutované

Ako ďalej s návrhom zákona o profesionálnych umelcoch a iných profesionáloch v kultúre, kto by ho mal spravovať.

Dopracovať návrh zmapovania prekarizácie práce umelcov/umelkýň a kreatívnych pracovníkov/pracovníčok. Návrh má zahŕňať vymedzenie najzraniteľnejších skupín medzi umelcami/umelkyňami a kreatívnymi pracovníkmi/pracovníčkami – prehľad prístupov a možností v KKP.

Konkrétne návrhy na zlepšenie pracovných podmienok profesionálov v KKP.

**Ďakujem za
pozornosť!**

Sú nejaké otázky?

Zuzana Došeková

Ministerstvo kultúry SR
Kontaktné osoby:

Marcel Čas   marcel.cas@culture.gov.sk

Zuzana Ivašková   zuzana.ivaskova@culture.gov.sk

**Dobre
spravovaná
kultúra**

18. 9. 2023

Otázka 1

Rieši podľa Vás návrh zákona o umelcoch problém s tým, že neexistuje v súčasnosti možnosť identifikovať všetkých aktérov - fyzické osoby v KKP?

Otázka 3

Ak štát nezaloží organizáciu na zastupovanie záujmov aktérov v KKP „zhora“, ako inak môže fyzické osoby - aktérov v KKP podporiť pri združovaní?

Otázka 2

Na čo určite nezabudnúť pri mapovaní prekarizácie práce v KKP a identifikácii najzraniteľnejších skupín?

Čo ďalej?

- Zápis a odporúčania pre vedenie MK SR
- Fórum Stratégie rozvoja KKP 2030
– budeme zisťovať stupeň záujmu zúčastňovať sa na implementácií
- Expertné skupiny plánujeme pokračovať v návaznosti na tému stratégie

Hlavný organizátor:

Spolupráca:

